

Pep Gómez i Anselm Barber (CEL)

Evitar els efectes de les depuradores de Son Bou

En vermell la proposta de conducció dels efluents de les depuradores de Torre-solí i de Sant Jaume fins a l'estació de bombeig de Son Bou, que impulsa l'aigua des de l'aparcament fins a la depuradora gran i moderna d'abans del pont. És una conducció sense soterrar i situada a la vorera del prat, sense impacte i sense gaire cost. I que amb poc esforç acabaria amb l'abocament dels efluents de les depuradores al prat.

En negre la proposta de canalitzar, només a l'estiu, l'excés d'aigua del prat que raja per la bassa del Malfraig cap a Talis. També es tracta d'una impulsió lleugera per vèncer el desnivell i d'un tub a la vorera sud del prat, sense soterrar. Intervenció sense impacte pràcticament i que evitaria els estius la sortida d'aigua a la platja per la bassa. Lògicament és un sistema que no cerca interrompre el trànsit natural de l'aigua durant les pluges ni al llarg de l'hivern.

Comentàvem el mes passat que la depuradora de Sant Jaume era la principal responsable de la degradació de la zona de llevant del prat de Son Bou i apuntàvem algunes solucions. Ara els toca a les EDAR des Migjorn Gran i Torre-solí.

El Consell Insular ha fet públic el projecte de tractar totes les aigües depurades de l'entorn de Son Bou en una única depuradora amb garanties. L'EDAR de Son Bou seria l'alternativa per fer aquesta funció. Mentrestant intentarem analitzar-ne l'estat actual.

L'impacte dels abocaments de les depuradores des Migjorn Gran i Torre-solí no és tan evident com la de St. Jaume. Els ajuntaments asseguren que totes les EDAR funcionen correctament. De fet, no són tan velles com la de Sant Jaume, per la qual cosa se n'espera una major eficiència. També influeix que l'abocament de les aigües depurades no és directe. La des Migjorn Gran ho fa al torrent i la de Torre-solí per escolament indirecte. També és important remarcar que la zona ponentina del prat és més àmplia que la de llevant, on les aigües de l'EDAR de St. Jaume queden recloses en el racó llevantí, sobretot quan la gola del Malfraig resta tancada.

Les analítiques del Centre d'Estudis Locals d'Alaior mostren, en aquesta zona, valors d'eutrofització per damunt del que seria desitjable, però per davall de l'àrea de Sant Jaume. Així mateix, la salinització no és tan evident, perquè l'entrada d'aigua de mar és produïda per la gola. Si sumam aquests factors no ens ha d'estranyar que el ponent del prat estigui en millors condicions que el llevant. La vegetació ens ho demostra.

La taxa de renovació de les aigües ponentines del prat és baix. Les sortides a mar (les dues mines) estan closes i només s'obre la vella quan hi ha temporals que s'enduen l'arena i el pedregam que la col·lapsa. La mina nova resta sempre tancada per pedreny i mates. Aquest estiu la mina nova s'ha emprat per desaiugar el pas del Camí de Cavalls. El torrent va baixar, però no ha de ser una solució definitiva. És necessari fer una altra cosa. No és la primera vegada que proposam una passarel·la de fusta, similar a la que hi ha en altres trams del mateix Camí de Cavalls. I obrir una mina nova de manera controlada.

Com es pot reduir l'impacte dels abocaments de les EDAR des Migjorn Gran i Torre-solí?

1.- Augmentar l'eficiència de les depuradores, evitar vessaments incontrolats i millorar la gestió dels pluvials. Fa poc s'ha anunciat que es Migjorn Gran es planteja modificar l'abocament de la depuradora per evitar que ho faci directament al torrent. En desconeixem el projecte, però tot el que sigui evitar abocaments directes és una millora.

2.- Implementar sistemes de neteja de les aigües abocades per minimitzar l'arribada al prat de nitrats i altres contaminants (bacteris fecals, per exemple), així com el col·lapse del prat (reompliment per sòlids en suspensió). S'hauria d'instal·lar una xarxa de «filtres verds» entre els punts d'abocament i el prat. Els «filtres verds» són zones de vegetació per on feim passar l'aigua, de manera que les arrels de les plantes en qüestió atrapen els nitrats i altres contami-

nants. Són plantes especialitzades, i no tenen per què ser ni exòtiques ni estranyes.

3- Afavorir la recirculació de les aigües de ponent del prat per mitjà de l'obertura de la mina nova. Antany sembla que existia un sistema de comportes que s'hauria de recuperar, sempre sota control tècnic. A més, caldria estudiar la circulació de les aigües dins del prat per veure la incidència de les de Sant Jaume sobre la zona de ponent. A les fotos aèries antigues s'aprecia una forma de canalització que unia les dues zones.

Són necessaris estudis de la quantitat i qualitat dels efluents naturals del prat, del nivell de rebliment actual, així com de la recirculació natural de les aigües per ajudar a prendre les decisions definitives més correctes.

I a Cala en Porter?

Proposta de diferents possibilitats de connectar l'efluent de la mina, carregat de nutrients per a l'eutrofització de l'aigua de la platja, amb el clavegueram o amb l'emissari. Tant una possibilitat com l'altra servirien per evitar els estius l'abocament en poca profunditat i amb aigua de mar amb massa temperatura. Lògicament s'hauria de fer amb una bomba d'impulsió senzilla i amb una connexió d'acord amb el cabal reduït dels dies d'estiu. El sistema no interfereix per res ni ho pretén amb els cabals naturals de les rierades ni amb el funcionament ordinari dels hiverns.

Diferents formes d'intervenir

El Centre d'Estudis Locals d'Alaior ha fet un recull de possibles accions a prendre per ajudar a la regeneració del prat de Son Bou. Les administracions han fet una proposta que podria ser efectiva, si es fa bé. El CEL ja havia apuntat la majoria de les solucions que ara es presenten.

El transvasament de les aigües depurades de les EDAR de Sant Jaume i Torre-solí a l'EDAR de Son Bou seria un bon pas per evitar la contínua degradació de la nostra àrea natural més important.

– Les aigües depurades de Sant Jaume i Torre-solí haurien d'arribar a l'EDAR de Son Bou per mitjà de bombes d'impulsió, però no s'haurien d'aturar les dues depuradores existents. Així, les aigües tindrien un grau de depuració major i podria estudiar-se'n el reaprofitament per a altres usos.

– Com connectam les depuradores? Actualment, tenim la bomba d'impulsió del costat de l'aparcament com la més pròxima, així que semblaria el camí més curt i fàcil. Hi hauria diferents maneres de fer-ho, però la més econòmica podria ser la instal·lació d'una canonada que voregi el prat des de la sortida de l'EDAR de Sant Jaume fins a la bomba d'impulsió. En el cas de Torre-solí, a manca d'estudis en profunditat, el més fàcil podria ser dirigir les aigües depurades cap a la mateixa estació de bombeig, ja que el trajecte per arribar-hi sembla molt més fàcil que no enviar les aigües coster amunt per un altre conducte i una altra bomba. El trànsit de la connexió també s'hauria d'estudiar acuradament per a no malmetre el prat.

– L'aprofitament de les aigües depurades de l'EDAR des Migjorn Gran s'hauria d'estudiar amb calma, d'entrada no sembla mala idea, però són necessàries anàlisis rigoroses per estar segurs que aquestes aigües són aptes per al reg. Després, les aigües s'han d'emmagatzemar perquè puguin ser emprades. Açò implicaria la creació de dipòsits que actualment no existeixen.

– S'han d'evitar els abocaments directes d'aigües sense depurar quan la capacitat de les EDAR es veu superada per les pluges. Per molt que treballem en la interconnexió de depuradores, si abocam directament els residus quan la pluja és intensa no aconseguirem l'efecte desitjat. La gestió dels pluvials s'ha de separar de les aigües residuals. La creació de dipòsits podria ser un primer pas. Aquestes aigües sí que es podrien emprar per al reg sense problemes.

– És imprescindible un estudi rigorós de la salut actual del prat, amb controls de rebliment, de la quantitat i qualitat dels efluents naturals. S'ha de conèixer quina és la recirculació de les aigües dins l'àrea embassada. L'obertura de la mina nova no sembla una mala decisió (amb comportes controlades per tècnics), ja que no esteim gens segurs que les aigües d'un costat i d'un altre tinguin una connexió fluida. La gola del Malfraig s'hauria de mantenir oberta de forma natural la major part de l'any, i evitar l'efluent que aboca a la platja durant els estius amb la conducció de l'excendent de la bassa cap a Talis tal i com explicam en l'esquema.

– Filtre verd a la sortida de la depuradora de Son Bou. Pensam que són una eina molt efectiva i gens agressiva per aconseguir una qualitat d'aigua acceptable a la sortida de les depuradores. Com afectarà la caleta de Llucalari l'abocament de les aigües de tot Son Bou? S'han de prendre mesures per assegurar que no es malmet un espai natural, en aquest cas verge, per salvaguardar-ne un altre.